

— Kína baloldali irodalma és művészete a polgárháború tíz éve alatt igen sokat fejlődött — állapította meg beszéde további során Csu De tábornok — és az első nagy forradalom (1925—1927) balsikere után, de különösen a felszabadított területeken és a Népfelszabadító Hadsereg soraiban széles alapokon kapcsolódott a művészet és az irodalom a nép forradalmi harcához. Az utóbbi harminc év folyamán az új kultúra és művészet igen sok ifjút vezetett a forradalom útjára, számos író és művész állt a hadsorokba és életüket áldozták a forradalomért.

A tábornok hangsúlyozta, hogy az eddiginél is nagyobb felelősség és munka vár az írókra és művészekre az új Kína felépítése során.

HARC AZ ÚJ KÍNA NÉPI MŰVÉSZETÉNEK ÉS IRODALMÁNAK MEGTEREMTÉSÉÉRT

Ezen a címen tartott beszámolót Kuo Mo-Jo, az értekezlet elnöke. Hivatkozott az imperializmus, a hűbériség és a bürokratikus kapitalizmus ellen küzdő írók és művészek egységére, felszólította a kultúrunkásokat, hogy a politikában, a kultúrában és az irodalomban a legkisebb részletekben is valósítsák meg az új demokratikus forradalmat.

A beszámoló az új művészet és irodalom jellegével is foglalkozott, felvetette az írók, költők és művészek egységfrontjának kérdését és kitért a kultúrunkások feladataira is.

— A politika, a kultúra valamint az irodalom forradalma, amelyet a kínai nép küzdött ki, elválaszthatatlan Kína Kommunista Pártjának vezető szerepétől és Mao Ce Tung vezetésétől. Ennek a forradalomnak a kínai történelemben eddig példátlan hajthatatlan és radikális jellege a proletariátus vezető szerepének eredménye — mondotta Kuo Mo-Jo.

Az irodalom és a művészet harmincéves fejlődése valójában az irodalmi és a művészeti mozgalom egységfrontjának történelme. A mozgalom első időszakában, 1919. május 4-től 1925-ig, a Nagy Forradalomig, megvolt a kommunizmus felfogásához közelálló értelmiségiek és a kispolgári, valamint a polgári intellektuális egységes arcvonala, amely együttesen döntötte meg a hűbéri és a félféudális irodalmat, s megteremtette az imperialista- és hűbériség-ellenes tartalmú irodalmat.

A kommunizmushoz fokozatosan közelítő, kispolgári, forradalmi írók művei olyan korszakot képviselnek, amely nagy befolyást gyakorolt a tanult emberekre és igen fontos szerepet játszott az imperializmus és a feudalizmus ellen folytatott harcban.

A Nagy Forradalom sikertelenségét és a jobboldali burzsoázia árulását követő időszakban (1925—1927) létrejött »a baloldali irodalmi és művészeti mozgalom« — a proletár értelmiségiek által irányított proletár és forradalmi kispolgár intellektuális egységfrontja. A mozgalom Lu Hszunnal, a nagy íróval az élen sok győzelmet aratott az imperializmus és a hűbériség ellen vívott küzdelemben, s igen sok kispolgári értelmiségit és egyetemi hallgatót vonzott magához, sokakat közülök a forradalmi irodalom vezetőivé nevelt.

A következő időszakban, a japánokkal viselt háború előtt és a háború alatt a proletariátus vezetésével megszervezték a proletár, kispolgári, burzsoá, s más régi és új hazafias írók nagy egységfrontját, amely nagyon nagy szerepet játszott a Japán elleni és a demokráciáért folyó háborúban.

MAO CE TUNG VEZETŐ SZEREPE

Kuo Mo-Jo hangsúlyozta, hogy ennek a mozgalomnak a vezető irányzata nagy haladást tett az utolsó három esztendőben — Mao Ce Tungnak 1942-ben az irodalomról és a művészetről tartott beszéde megoldotta mindazokat a problémákat, amelyek 1919. az irodalmi mozgalom keletkezése óta rendezésre vártak. Mao Ce Tung közvetlen vezetése alatt az írók és művészek a felszabadított területeken valóban a munkásokat, a parasztokat és a harcosokat szolgálták.

A Kuomintang ellenőrzése alatt álló területek írói és művészei bizonyos számú politikailag jelentős művet alkottak és az irodalom és művészet új irányzatának hatása alatt — amelyre Mao Ce Tung mutatott rá — nagy erőfeszítéseket tettek, hogy minél közelebb kerüljenek a néptömeghez.

— A legnagyobb nézeteltérés az utolsó harminc év alatt azok között keletkezett, akik arról prédikáltak, hogy a művészet a művészetért van és azok között, akik azt az álláspontot képviselték, hogy a művészet a népé. Az elsőként említett irányzatot a gerinctelenek, a liberális burzsoázia vallotta magáénak, a másik áramlat vezetői és követői a munkásosztály és más forradalmi elemek voltak. Ennek az összecsapásnak az eredményeképpen a »művészet a művészetért« buborékként pattant szét, viszont nagy mértékben megnövekedett azoknak a száma, akik a művészetben és az irodalomban a proletár ideológiát követve a »művészet a népért van« elv hívei voltak. Ez utóbbiak erős támaszra találtak a néptömegek között.

— Ennek a történelmi leckének az a tanulsága, — hangoztatta Kuo Mo-Jo — hogy egy író vagy művész műve sem jelent semmit, ha alkotója nem vállalja a munkásosztály vezető szerepét.

— A forradalom győzelmeinek eredményeképpen — folytatta beszédét a tábornok — a nép egyre nagyobb és nagyobb mértékben vesz részt a forradalomban és ilyen módon szélesebb alapot teremt a művészet és az irodalom egységfrontja számára, amely — az imperialisták, hűbéresek, a bürokrata burzsoázia, a kuomintang-i reakciók és szolgálók kivételével — egyesít magában minden embert Kínában.

MŰVÉSZET ÉS IRODALOM A KUOMINTANG ELLENŐRZÉSE ALATT ÁLLÓ TERÜLETEN

— A Kuomintang ellenőrzése alatt álló területek irodalma és művészete jelentős eredményeket ért el az utóbbi tíz év alatt. A haladó kultúrmunkások kiküzdötték a győzelmet a Kuomintang Gestapoterrorja s az ellenforradalmi irodalom és művészet fölött — mondotta jelentésében Mao Tun, az ismert regényíró, beszámolván a kuomintang-i terület forradalmi művészetének és irodalmának utolsó tíz esztendejéről.

Mao Tun hangoztatta, hogy a Kuomintang ellenőrzése alatt álló terület irodalmának és művészetének fejlődése általában azon az úton haladt, amelyet Mao Ce Tung jelölt ki. Az új mozgalom résztvevőit erőteljesen ihlette meg a hadsereg átituló ereje és a felszabadított területek népének erőfeszítései, s nagy befolyást gyakorolt rájuk az egyetemi haligatóknak, valamint más demokratáknak a Kuomintang területén folytatott mozgalma.

Mao Tun elmondotta, hogy a Kuomintang ellenőrzése alatt álló területen erőteljes mozgósító szerepet játszottak a haladószerű színdarabok, regények, költemények és torzképek, s nagy mértékben támogatták a politikai helyzettel párhuzamosan fejlődő küzdelmet.

— Mivel a reakciós Kuomintang-kormány uralkodása alatt lehetetlen volt tömegmozgalmakat szervezni, — mondotta Mao Tun — az ezen a területen élő íróknak kevés lehetőségük volt arra, hogy kapcsolatot teremtsenek a dolgozó néppel, éppen ezért alkotásaik nem fejezhették ki teljes mértékben a nép harcának legfőbb jellegzetességeit és ezen idők társadalmi ellentéteit.

— Sőt, még a haladószerű és forradalmi írók munkái is tartalmatlanok és gyengék voltak. Három megoldatlan kérdés fölött folytak a viták ebben az időben, eldöntetlen maradt a művészet és az irodalom politikai és művészi jellegének, az irodalmi felfogás és az írók közötti viszony problémája.

— Mao Ce Tung 1942-ben Jenanban megtartott beszéde és a felszabadított területek irodalmi és művészeti mozgalma azonban helyes útra térítette a Kuomintang területén élő írókat és művészeket — mondotta beszéde további során Mao Tun.

AZ IRODALOM ÉS A MŰVÉSZET HELYZETE A FELSZABADÍTOTT
TERÜLETEN

Csen Lang ismert kritikus, az értekezlet alelnöke, a felszabadított területek irodalmáról és művészetéről számolt be. Hangsúlyozta, hogy a szabad területek művészetében és irodalmában alapvető változások történtek, amikor Mao Ce Tung 1942-ben kijelölte az irodalom és a művészet helyes útját. A munkában azóta szerzett tapasztalatok teljes mértékben igazolják Mao Ce Tung tanácsainak helyességét.

— A felszabadult területeken valóban a nép tulajdona lett a művészet és az irodalom — állapította meg az alelnök. — Az irodalmi és a művészi alkotások legfőbb tárgya a nemzeti és az osztályharc, a munka és a termelés volt. A harcosok, munkások és parasztok tömegei kerültek e munkák középpontjába — ugyanígy, amint az új társadalmi rendszer központjává váltak.

— A felszabadult területek művészei és munkásai tevékeny részt vettek a harcokban, az agrárreform végrehajtásában, a termelés fokozásáért folyó küzdelemben, amelyből tanultak és amely megacélozta erejüket. Azok, akik a hadsereg tagjai voltak, közvetlenül vették ki részüket a harcból, szindarabokat írtak, erősítették, fejlesztették a katonák erkölcsi erejét, maguk is fegyverrel a kezükben küzdöttek és sokan el is estek.

— A felszabadult területek irodalmának és művészetének termékeny fejlődése annak a ténynek az eredménye, hogy a munkások a marxizmus-leninizmus elméletét tanulmányozzák. Mao Ce Tung ideológiáját tanulják, tevékeny részt vesznek a tömeg-küzdelem és a gyakorlati munka minden formájában. Már megértik Kína Kommunista Pártjának, a Népfelszabadító Hadseregnek és a néphatóságnak a politikáját.

— Sok, viszonylag jóslíkerült alkotás azzal foglalkozik, hogyan harcolt a kínai nép a nemzeti és a feudális járom ellen, hogyan vészelté át a nehézségeket és hogyan születtek újjá. Az utóbbi harminc év alatt a kínai nép kezdte lerázni magáról a szellemi bilincseket, amelyekkel az imperializmus és a feudalizmus béklyózták le, ugyanakkor pedig fejlesztette a kínai nép örökölt jótulajdonosságait: a szorgalmat, a hősiességet stb. Ennek eredményeképpen jön létre és valósul meg a kínai nemzet új jelleme. A felszabadult területek íróinak és művészeinek alkotó tevékenysége kifejeli és fejleszti ezt a folyamatot.

— A művészet és az irodalom új formáit ezzel az új tartalommal összhangban teremtették meg. Az írók népi, népszerű nyelven írnak és a művészekkel együtt sokat tanultak és tanulnak a művészet és az irodalom népi formáiból. Ez azonban nem azt jelenti, hogy a külföldi formákat elhanyagolják. Az életrevaló hagyományokat, tapasztalatokat, akár hazaiak, akár külföldiek — különösen pedig a Szovjetszövetség szocialista irodalmának eredményeit — becsülni kell és meg kell honosítani.

— Hasonlóképpen soha nem ismert lendületet vett a munkások, parasztok és katonák irodalmi és művészeti tevékenysége. A táncok és szindarabok a parasztok életének elválaszthatatlan alkotó elemeivé váltak. Az újonnan felszabadított nagyvárosokban a munkások művészeti tevékenysége is meglehetősen eredményekre vezetett. A munkások, parasztok és katonák művészi tevékenysége felér ezer milíciaosztag tevékenységével. Kitöltik a hivatásos írók és művészek hiánya folytán keletkezett űrt, ugyanakkor pedig a hivatásos művészi és irodalmi tevékenység forrásaiá válnak.

— A felszabadult területek írói és művészei azonban nem pihenhetnek eddigi babéraikon, mert a művészet és az irodalom eredményei még mindig a forradalmi valóság fejlődése és követelményei mögött maradnak. Az új Kína építése megindítja azt a folyamatot, amely a mezőgazdasági országból ipari államot teremt. A művészetnek és az irodalomnak mindenekelőtt a gyáripari és a mezőgazdasági termelést, az építést kell visszatükröznie és ki kell fejeznie a kínai nép egységét ebben a munkában — fejezte be beszédét Mao Tun.

A KINAI ÍRÓ ÉS MŰVÉSZEK SZÖVETSÉGÉNEK SZERVEZETI SZABÁLYZATA

Az értekezlet elfogadta a kínai művészek és írók szövetségének szervezeti szabályzatát. A statutum hangsúlyozza, hogy a szövetség célja az, hogy az imperializmus, a feudalizmus és a bürokrata kapitalizmus megdöntése céljából, s az új, népi, demokrata Kína népi művészetének és irodalmának fejlesztése érdekében egyesítse a művészet és irodalom demokratikus és hazafias erőit.

A szövetség feladatai a következők:

Tevékenyen részt venni a népfelszabadító harcban, az új, demokratikus országépítésben s a művészet és az irodalom eszközeivel kifejezni az új Kína haladását.

Megsemmisíteni a reakciós irodalmat és művészetet, amely az imperializmust, a feudális és a bürokrata burzsoá osztályokat szolgálja. Meg kell szüntetni ennek az irodalomnak és művészetnek a hatását az új irodalomra és művészetre; meg kell újítani a régi irodalmat és művészetet, amelyeket a tömegek még kedvelnek, hogy a régi irodalom és művészet is a demokratikus államot szolgálhassa; kellő bírálattal meghonosítani a kínai és a külföldi irodalom és művészet örökségeit, fejleszteni a kínai nép régi művészetét és irodalmi hagyatékait.

Tevékenyen támogatni a gyárák, a falvak és a hadsereg tömegeinek művészi és irodalmi tevékenységét.

Megkezdeni az országban élő nemzetiségi kisebbségek művészeti és irodalmi mozgalmát; lehetővé tenni a nemzetiségek tapasztalatainak kicserélését, hogy ezáltal is elősegítsék az új Kína művészetének és irodalmának általános fejlődését.

Fokozni a forradalmi elméletek tanulmányozását.

Elősegíteni és terjeszteni a kínai és a világ minden táján élő népek tapasztalatainak kicserélését, fejleszteni a forradalmi hazafiasság és a nemzetköziség szellemét, résztvenni a világ minden népeinek a tartós békéért és a népi demokráciáért folytatott mozgalmában.

K. N.